QASHQADARYO VILOYATIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra

(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2012- yil 25- sentabrdagi “Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida”gi 274-son qaroriga muvofiq korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri bazasi yuritiladi.

Mamlakatimizda oxirgi yillarda tadbirkorlik subyektlariga ko‘rsatilayotgan e’tibor

Tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omildir. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash maqsadida, oxirgi yillarda Prezidentimizning ko‘plab farmon va qarorlari qabul qilindi.

Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko‘plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi. Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning joylardagi markazlari tashkil etildi. Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil (Biznes-ombudsman) devoni tashkil qilindi.

Barcha hududlarda tadbirkorlar murojaatlarini qabul qilib, hal etishga ko‘maklashadigan Bosh vazir qabulxonalari tashkil etildi. Vazirlar Mahkamasi huzurida Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Tijorat banklari tomonidan tadbirkorlarga ajratilayotgan kreditlar hajmi oshdi.

Oxirgi yillarda hukumatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlarining faoliyatini yanada rivojlantirish va barqaror faoliyat ko‘rsatishini ta’minlash maqsadida yaratib berilayotgan shart-sharoitlar va qulayliklar natijasida faoliyat ko‘rsatayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan korxona va tashkilotlar soni yildan-yilga sezilarli ravishda oshib bormoqda.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risidagi mazkur ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Davlat xizmatlari agentligi ma’lumotlar bazasi asosida, 2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

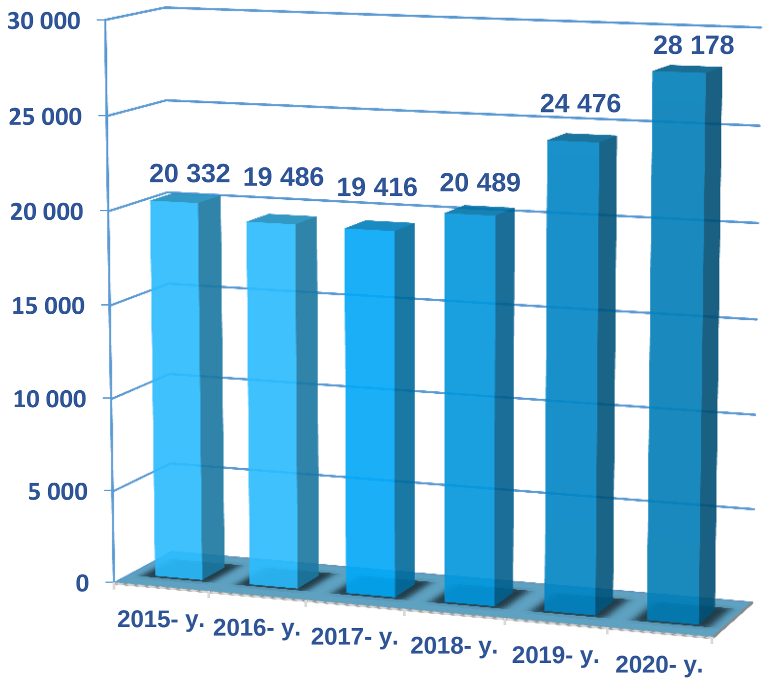

Mamlakatimizda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish borasida qator ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. O‘z o‘rnida, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yish borasida ham qonunchilikda muhim qarorlar qabul qilinib, davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yishni avtomatlashtirilgan tizimi bosqichma-bosqich ishlab chiqilib, amaliyotga tadbiq qilinmoqda. Bu esa aholi hamda xorijiy investorlarning o‘z shaxsiy biznesini yo‘lga qo‘yish va rivojlantirish uchun muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Korxona va tashkilotlar soni

(2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar	**28 178** **115,1 %**
Faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar	**27 176** **113,7 %**
Yangi tashkil etilgan korxonalar *(2020- yilda)*	**2 610** **78,7 %**

Yuridik shaxs:

Yuritishida yoki operativ boshqaruvida alohida mol-mulkka ega bo‘lgan hamda o‘z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, o‘z nomidan mulkiy yoki shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘la oladigan va ularni amalga oshira oladigan, majburiyatlarni bajara oladigan, sudda da’vogar va javobgar bo‘la oladigan tashkilot **yuridik shaxs** hisoblanadi.

Ro‘yxatdan o‘tgan tijorat korxonalari soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha 2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

11 855 — Mas’uliyati cheklangan jamiyat

1 678 — Oilaviy korxona

164 — Unitar korxona

9 241 — Xususiy korxona

45 — Aksiyadorlik jamiyati

372 — Boshqalar

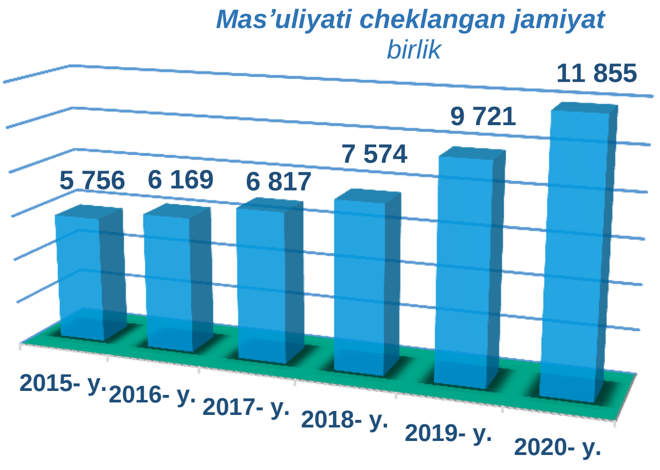

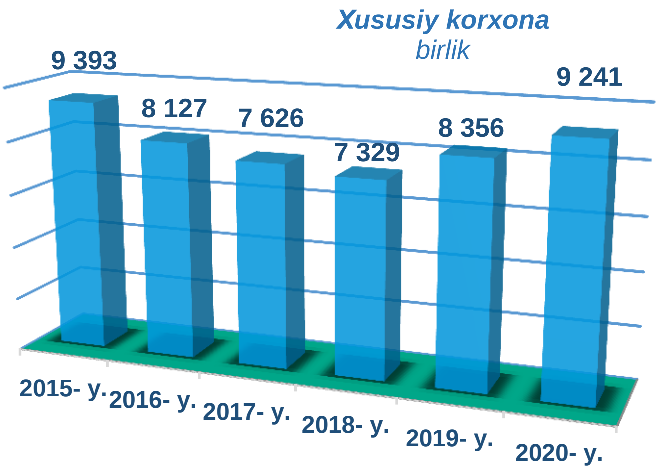

Mas’uliyati cheklangan jamiyat

Bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati mas’uliyati cheklangan jamiyat deb hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalar qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar.

Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismining qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalari soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha 2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Aksiyadorlik jamiyati:

Ustav fondi muayyan aksiyalar soniga bo‘lingan jamiyat aksiyadorlik jamiyati hisoblanadi; aksiyadorlik jamiyatining ishtirokchilari (aksiyadorlar) uning majburiyatlari bo‘yicha javob bermaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zarar uchun o‘zlariga qarashli aksiyalar qiymati doirasida javobgar bo'ladilar.

Aksiyalar haqini batamom to‘lamagan aksiyadorlar aksiyadorlik jamiyatining majburiyatlari bo‘yicha o‘zlariga qarashli aksiyalar qiymatining to‘lanmagan qismi doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Aksiyadorlik jamiyatining firma nomida jamiyatning nomi hamda bu jamiyat aksiyadorlik jamiyati ekanligi o‘z ifodasini topishi kerak.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(yanvar-iyun oylarida, birlikda)

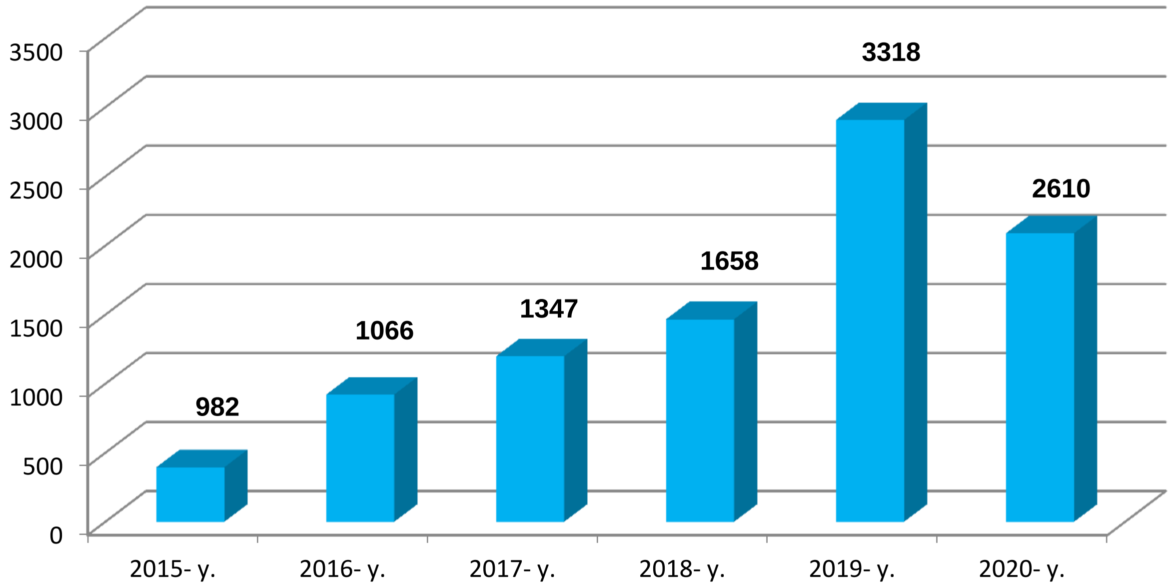

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha, yanvar-iyun oylarida, birlikda)

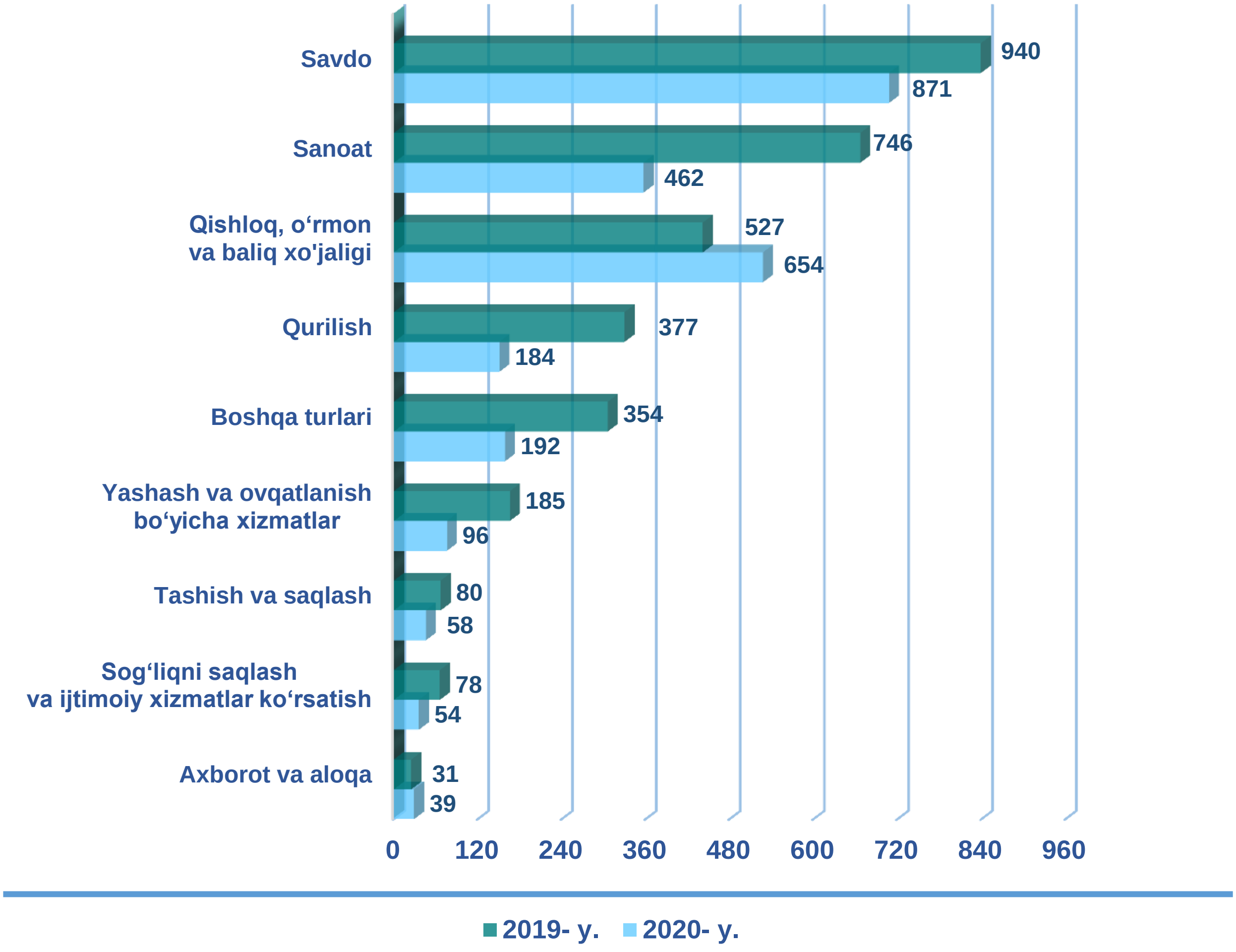

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha tarkibi

(2020- yil yanvar-iyun oylarida, umumiy sonidagi ulushi)

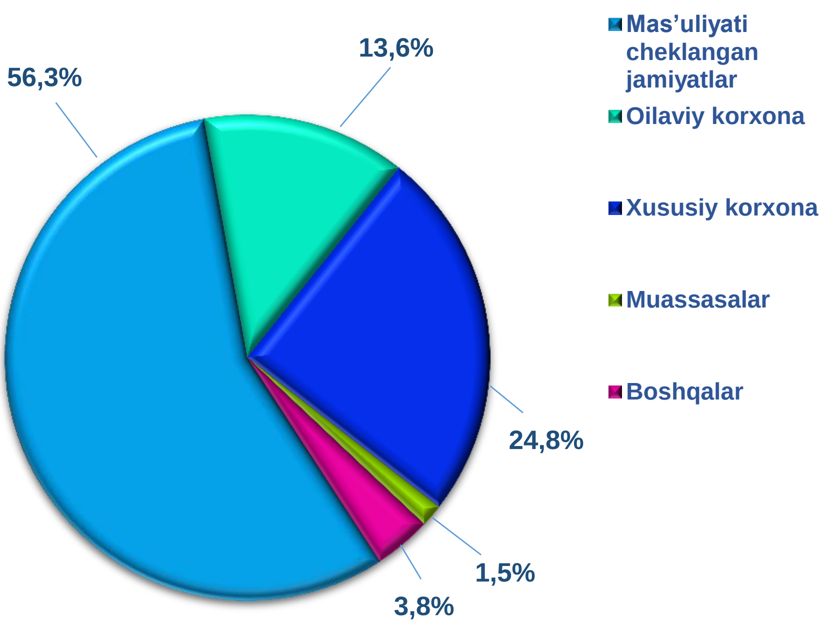

2020- yilning yanvar-iyun oylarida 2 610 ta korxona va tashkilotlar yangi tashkil etildi.Shundan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar – 1 469 ta, xususiy korxonalar – 648 ta, oilaviy korxonalar – 355 ta, muassasalar – 39 ta va boshqalar – 99 tani tashkil etdi.

Qishloq, oʻrmon va baliq xoʻjaligida faoliyat koʻrsatayotgan korxona va tashkilotlar

(2020- yil 1- iyul holatiga koʻra, birlikda)

Jami faoliyat koʻrsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 25,3 foizga oshdi

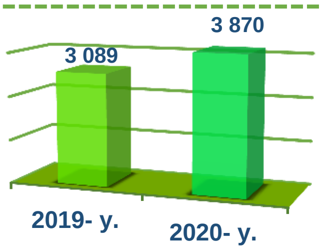

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

25,4
foizga oshdi

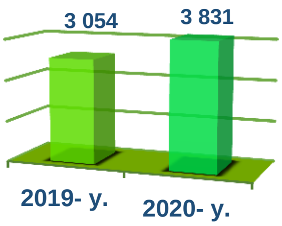

Mikrofirmalar

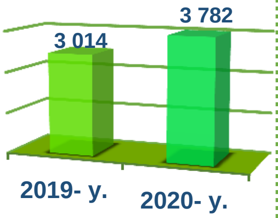

Kichik korxonalar

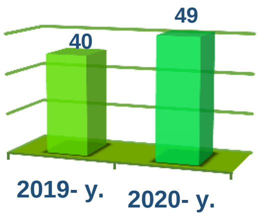

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

29,8
foizga oshdi

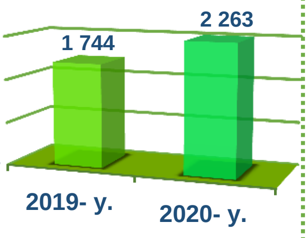

Oilaviy korxonalar

52,9
foizga oshdi

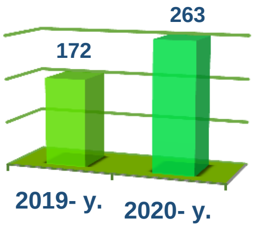

Faoliyat koʻrsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

Oʻtgan yilga nisbatan **65,0** *foizga oshdi*

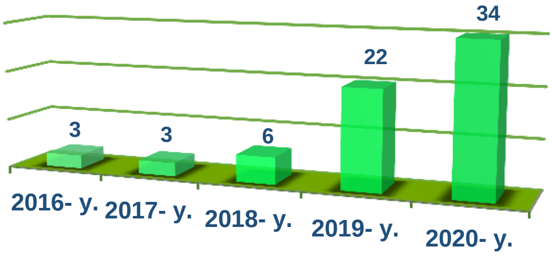

Xususiy korxonalar

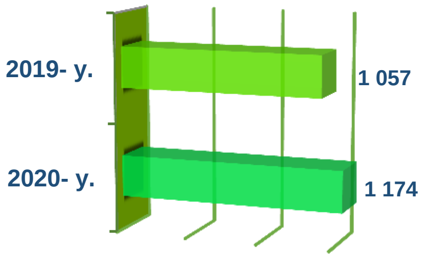

11,1
foizga oshdi

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

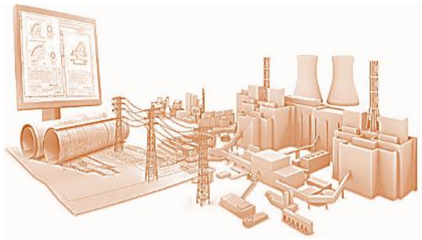

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 15,6 foizga oshdi

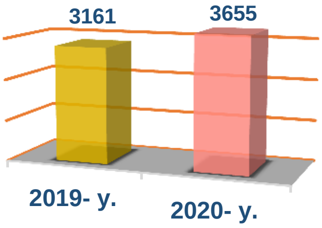

Kichik tadbirkorlik subyektlari

15,9 foizga oshdi

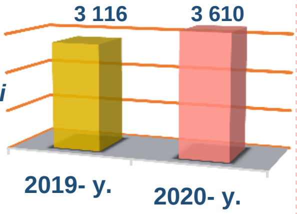

Mikrofirmalar

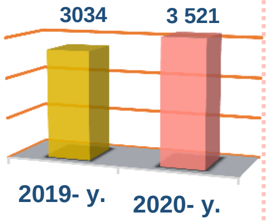

Kichik korxonalar

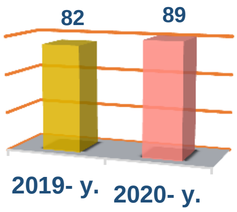

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

15,8 foizga oshdi

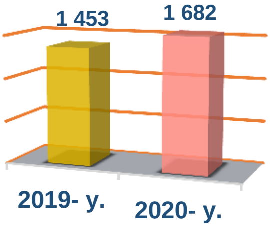

Oilaviy korxonalar

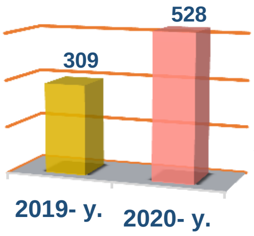

70,9 foizga oshdi

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan **16,9** *foizga oshdi*

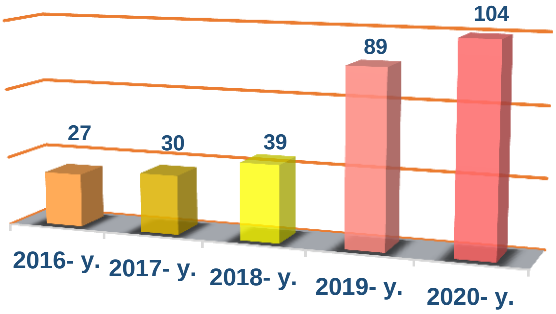

Xususiy korxonalar

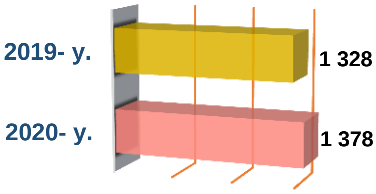

3,8 foizga oshdi

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan ***12,3*** *foizga oshdi*

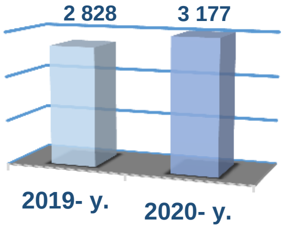

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

12,5
foizga oshdi

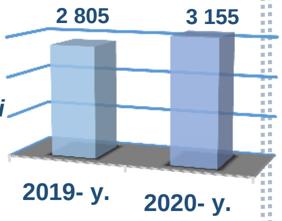

Mikrofirmalar

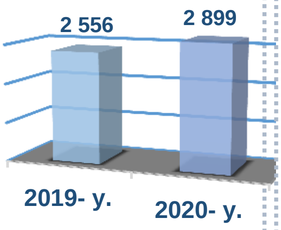

Kichik korxonalar

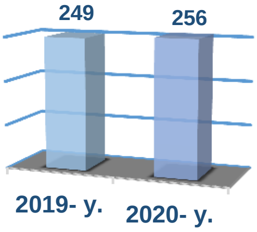

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

17,1
foizga oshdi

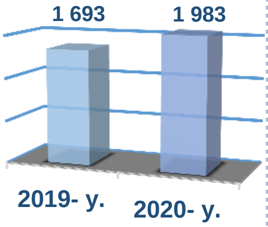

Oilaviy korxonalar

21,4
foizga oshdi

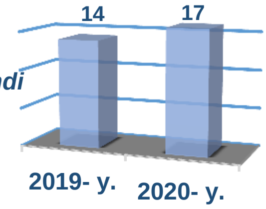

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan 37,5 foizga oshdi

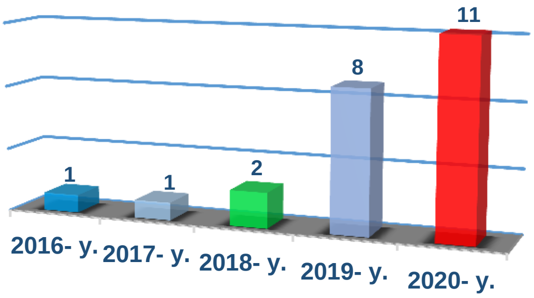

Xususiy korxonalar

6,3
foizga oshdi

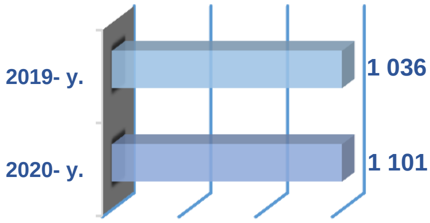

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 20,2 foizga oshdi

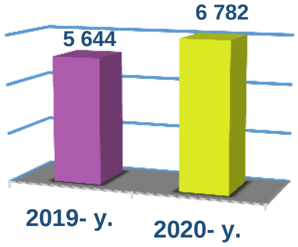

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

20,3
foizga oshdi

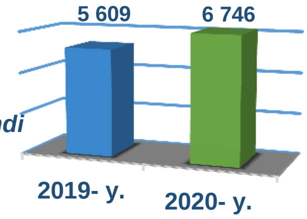

Mikrofirmalar

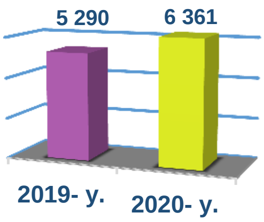

Kichik korxonalar

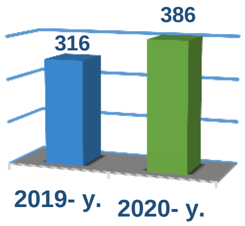

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

27,1
foizga oshdi

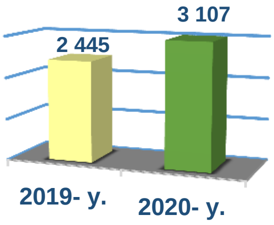

Oilaviy korxonalar

94,9
foizga oshdi

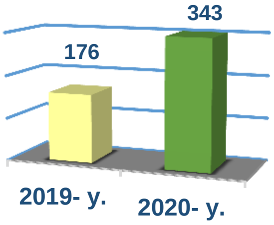

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan
76,5 foizga oshdi

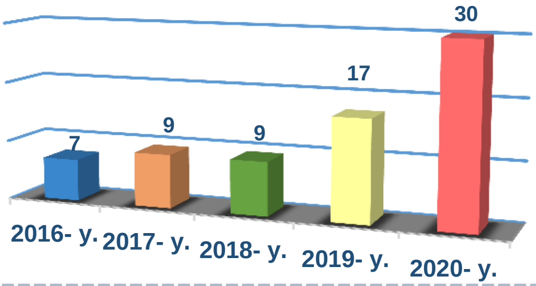

Xususiy korxonalar

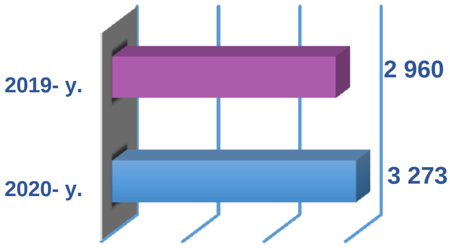

10,6
foizga oshdi

Oilaviy korxonalar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

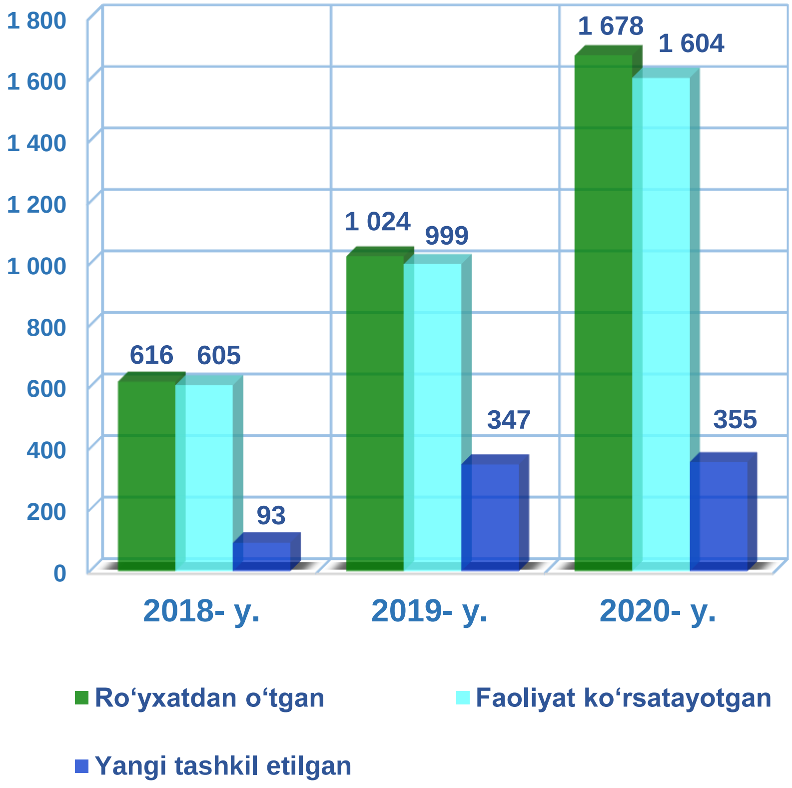

Tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tgan oilaviy korxonalar soni 2020- yilning 1- iyul holatiga ko‘ra, 1 678 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 654 taga yoki 63,9 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 1 604 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 605 taga yoki 60,6 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2020- yil yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar soni 355 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 8 taga oshgan.

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 2020- yilning 1- iyul holatiga ko‘ra, 11 855 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 2 134 taga yoki 22,0 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 11 493 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1 984 taga yoki 20,9 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2020- yil yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan mas'uliyati cheklangan jamiyatlar soni 1 469 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 204 taga kamayganligini ko‘rish mumkin.

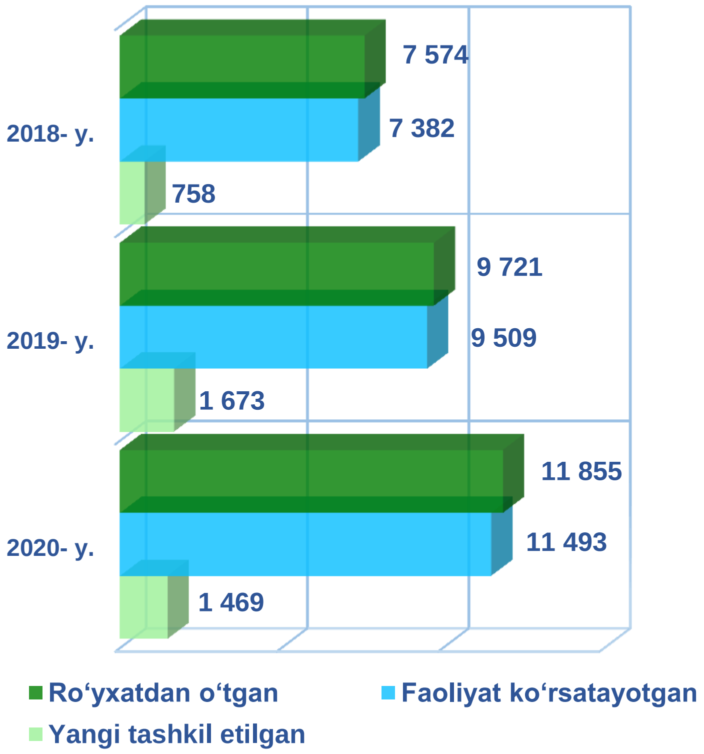

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni

(2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

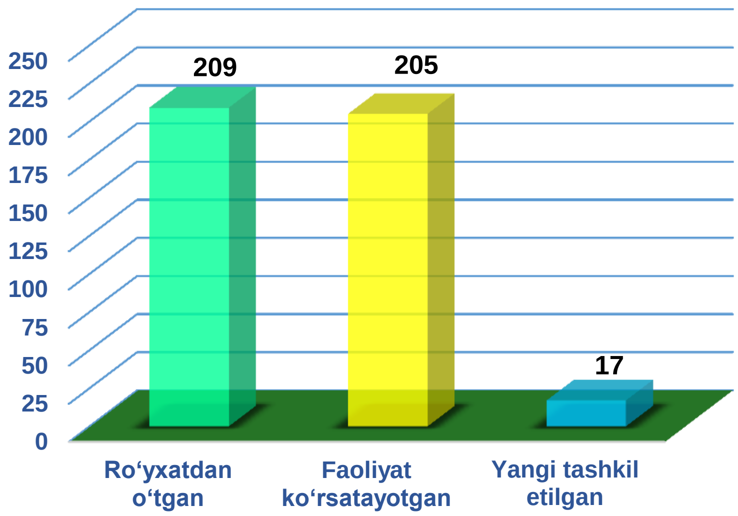

Ro‘yxatdan o‘tgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni 2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, 209 tani tashkil etib, ulardan 205 tasi yoki 98,1 % faoliyat ko‘rsatmoqda. Bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan olganda 57 taga yoki 37,5 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2020- yil yanvar-iyun oylarida viloyatimizda 17 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar yangi tashkil etildi.

Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo’yicha yanvar-iyun oylarida, birlikda)

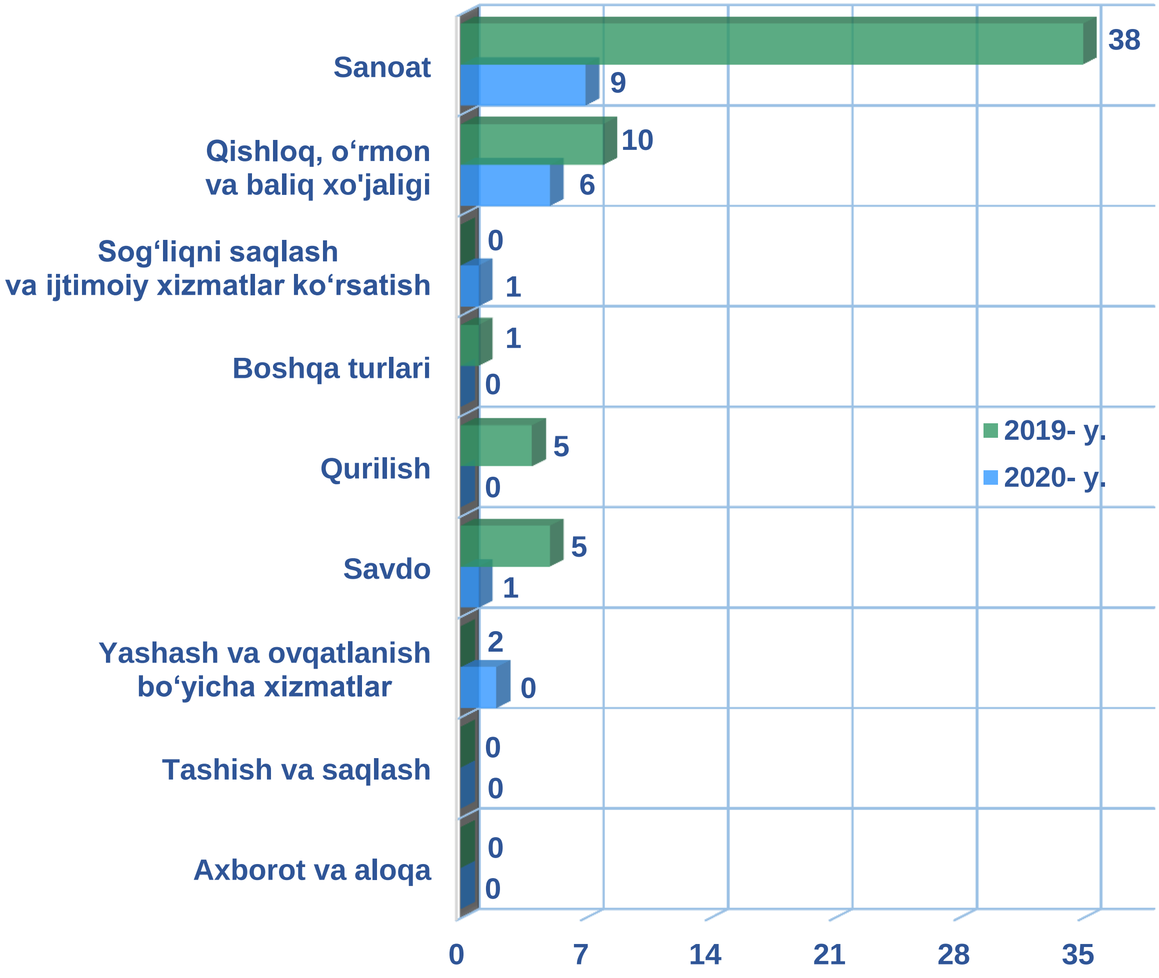

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

(2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

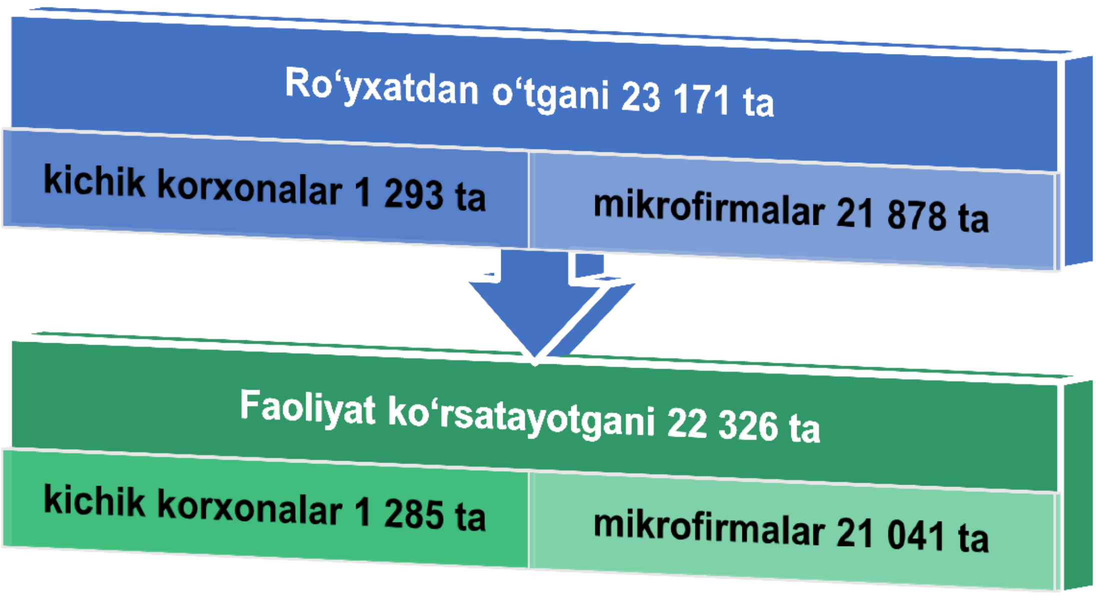

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

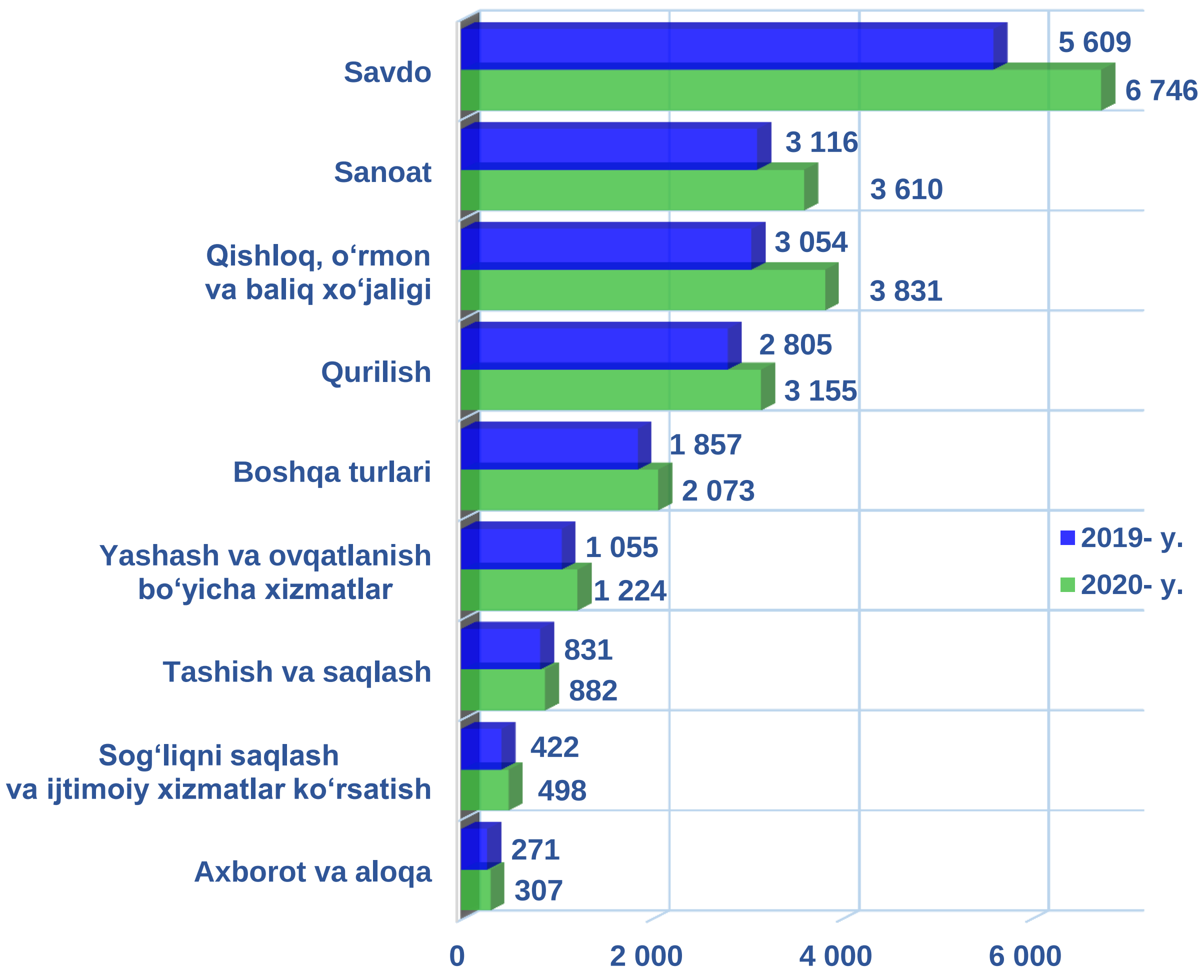

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

	2016- yil	2017- yil	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	**5 845**	**6 817**	**7 382**	**9 509**	**11 493**
shu jumladan:					
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	998	1 206	1 331	1 744	2 263
Sanoat	761	913	1004	1 453	1 682
Qurilish	1 017	1 210	1 354	1 693	1 983
Savdo	1 697	1 844	1 930	2 445	3 107
Tashish va saqlash	406	512	511	620	676
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	182	209	229	290	337
Axborot va aloqa	91	100	110	143	152
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	68	86	117	146	199
Boshqa turlar	625	737	796	975	1 094

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

	2017- yil	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	**489**	**605**	**999**	**1 604**
shu jumladan:				
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	103	106	172	263
Sanoat	119	173	309	528
Qurilish	9	12	14	17
Savdo	84	98	176	343
Tashish va saqlash	9	10	9	12
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	95	115	199	283
Axborot va aloqa	1	2	8	11
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	10	15	31	31
Boshqa turlar	59	74	81	116

Hududlar kesimida xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2020- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

	Jami	shundan:	
		qo‘shma korxona	xorijiy korxona
Qashqadaryo viloyati	**205**	**148**	**57**
Qarshi sh.	**53**	44	9
Shahrisabz sh.	**5**	1	4
tumanlar:			
G‘uzor	**11**	9	2
Dehqonobod	**12**	9	3
Qamashi	**13**	8	5
Qarshi	**16**	10	6
Koson	**18**	12	6
Kitob	**17**	11	6
Mirishkor	**5**	4	1
Muborak	**9**	6	3
Nishon	**14**	13	1
Kasbi	**5**	3	2
Chiroqchi	**8**	7	1
Shahrisabz	**6**	4	2
Yakkabog‘	**13**	7	6

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri ‒ axborot-ma’lumotnoma tusidagi, vaqti-vaqti bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klas-sifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlar ‒ ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar ‒ ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar ‒ ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Kichik korxona va mikrofirmalar ‒ O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 275- sonli qarorining 1- ilovasiga muvofiq kichik tadbirkorlik subyektlariga ajratiladi.

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri

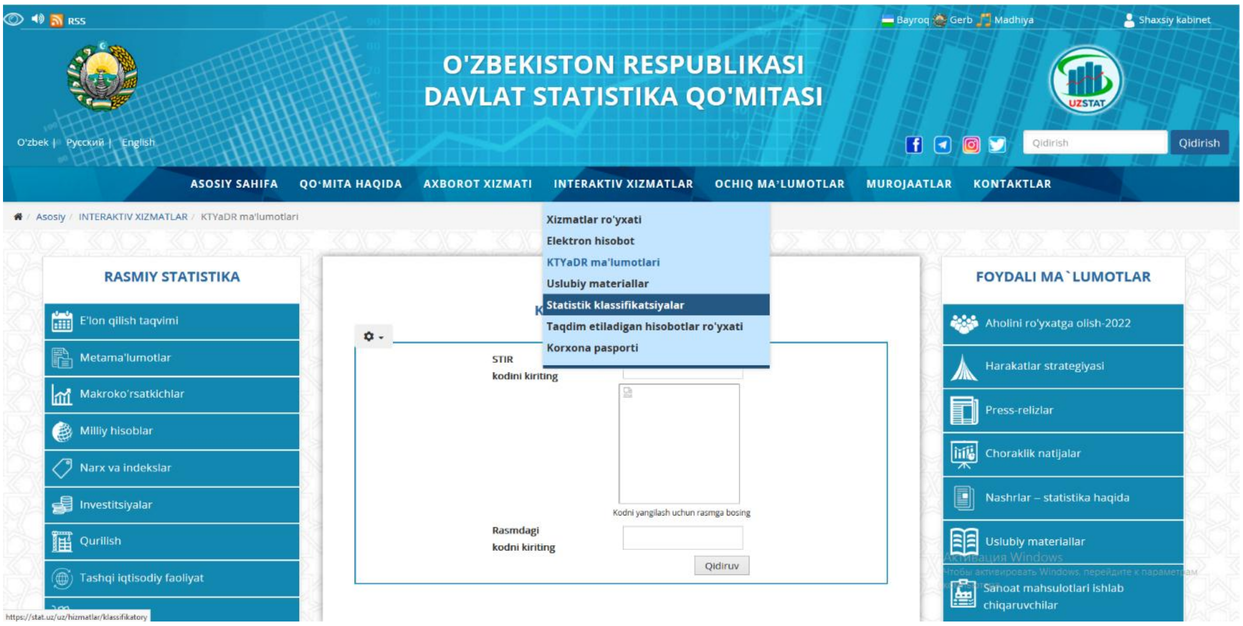

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Davlat statistika qo‘mitasining **www.stat.uz** va Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasining **www.qashstat.uz** rasmiy saytlarida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasi
Statistik registrlarni
yuritish bo‘limi
Tel.:(75) 220-03-98